

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ (Μ.Ε.Θ.)

Ερωτήσεις πιστοποίησης ΙΕΚ

• ΑΠΛΑ • ΕΥΚΟΛΑ • ΓΡΗΓΟΡΑ • ΚΑΤΑΝΟΗΤΑ

Περιεχόμενα

Πρόλογος συγγραφέων.....	7
Εισαγωγή	9
Πώς να διαβάσετε αυτό το βιβλίο.....	11
Απλές συμβουλές για την ώρα των εξετάσεων	13
Βασικές γνώσεις για τα νοσοκομεία και τους νοσηλευτές	15
Κατάλογος ερωτήσεων	19
Ομάδα Α: Φροντίδα ασθενούς στο νοσοκομείο	19
Ομάδα Β: Ειδικές φροντίδες στο νοσοκομείο	29
Ομάδα Γ: Φροντίδα ασθενών	37
Ομάδα Δ: Εγκαύματα	45
Ομάδα Ε: Αξιολόγηση ζωτικών σημείων.....	53
Ομάδα ΣΤ: Μετάγγιση αίματος.....	67
Ομάδα Ζ: Αναισθησιολογία.....	75
Ομάδα Η: Φάρμακα.....	79
Ομάδα Θ: Ενέσεις	89
Ομάδα Ι: Τοποθέτηση ρινογαστρικού σωλήνα	93
Ομάδα ΙΑ: Αποστείρωση – απολύμανση	97
Ομάδα ΙΒ: Προεγχειρητική ετοιμασία	103

Ομάδα ΙΓ: Χρήση οξυγόνου	107
Ομάδα ΙΔ: Τραχειοστομία	113
Ομάδα ΙΕ: Παρακεντήσεις	117
Ομάδα ΙΣΤ: Κατακλίσεις	121
Ομάδα ΙΖ: Καθετηριασμοί ουροδόχου κύστεως	127
Ομάδα ΙΗ: Αιμορραγίες	131
Ομάδα ΙΘ: Πρώτες βοήθειες σε επείγουσες καταστάσεις	141
Ομάδα Κ: Διαγνωστικές πράξεις	147
Ομάδα ΚΑ: Μετεγχειρητική φροντίδα ασθενούς στη ΜΕΘ	151
Ομάδα ΚΒ: Ανατομία – φυσιολογία	159
Ομάδα ΚΓ: Παθολογία	165
Ομάδα ΚΔ: Χειρουργική	175
Ομάδα ΚΕ: Θάνατος	181

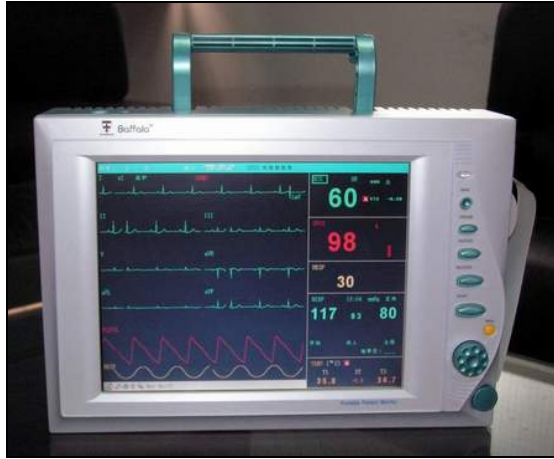

Ομάδα Ε:
Αξιολόγηση ζωτικών σημείων

1. Ποια είναι τα ζωτικά σημεία;

Τα ζωτικά σημεία είναι τα εξής:

- ✓ **Αρτηριακή πίεση.** Οι φυσιολογικές τιμές της αρτηριακής πίεσης ποικίλλουν ανάλογα με την ηλικία του ασθενούς. Σε νεαρούς ενήλικες οι φυσιολογικές τιμές είναι 80/120 mm Hg.
- ✓ **Σφύξεις.** Στους ενήλικες, οι χτύποι της καρδιάς φυσιολογικά είναι 60-80 ανά λεπτό, ενώ σε παιδιά μπορεί να είναι 100 ανά λεπτό.
- ✓ **Θερμοκρασία.** Η φυσιολογική θερμοκρασία του σώματος είναι 36-36,5°C.
- ✓ **Αναπνοές.** Ο αριθμός των αναπνοών στον ενήλικα είναι 14-20 ανά λεπτό.

Monitor καταγραφής ζωτικών σημείων ασθενών

2. Ποιο κέντρο είναι ο κύριος ρυθμιστής της θερμοκρασίας του σώματος;

Κύριος ρυθμιστής της θερμοκρασίας του σώματος είναι το θερμορυθμιστικό κέντρο που βρίσκεται στον υποθάλαμο του εγκεφάλου.

3. Ποια είναι η μονάδα μέτρησης της θερμοκρασίας του σώματος;

Η μονάδα μέτρησης της θερμοκρασίας του ανθρώπινου σώματος είναι ο βαθμός Κελσίου (°C).

4. Τι ονομάζουμε πυρετική δεκατική κίνηση;

Λέμε ότι έχουμε δεκατική πυρετική κίνηση (πυρετικά δέκατα) όταν η θερμοκρασία του σώματος είναι 37,2-37,6°C και συνοδεύεται από ελαφρά εφίδρωση και αδυναμία. Η θερμοκρασία αυτή εμφανίζεται συνήθως κατά τις απογευματινές ώρες.

5. Τι πρέπει να έχουμε υπόψη κατά τη μέτρηση της θερμοκρασίας από τη στοματική κοιλότητα;

Αυτά που πρέπει να έχουμε υπόψη μας κατά τη μέτρηση της θερμοκρασίας από το στόμα είναι τα εξής:

- ✓ Να μην έχουμε χρησιμοποιήσει το θερμόμετρο του ορθού για θερμομέτρο σώματος.
- ✓ Να έχουμε ελέγξει την ακεραιότητα του θερμομέτρου, για να αποφύγουμε τυχόν τραυματισμούς.

- ✓ Να έχουμε καθαρίσει και απολυμάνει το θερμόμετρο.
- ✓ Να έχουμε ελέγξει την κατάσταση (επίπεδο συνείδησης) του ασθενούς.

6. Σε ποιες περιπτώσεις αντενδείκνυται η λήψη θερμοκρασίας από τη στοματική κοιλότητα;

Οι αντενδείξεις θερμομέτρησης από το στόμα είναι οι εξής:

- ✓ Πρόσφατη χειρουργική επέμβαση (σε στόμα και μύτη)
- ✓ Φλεγμονές στοματικής κοιλότητας
- ✓ Έλλειψη συνεργασίας ασθενή
- ✓ Πολύ μικρή ή πολύ μεγάλη ηλικία
- ✓ Πρόσφατη λήψη ζεστού ή κρύου φαγητού ή υγρών
- ✓ Δύσπνοια
- ✓ Σπασμοί
- ✓ Ρίγος
- ✓ Έμετος
- ✓ Απώλεια συνείδησης

7. Ποιες είναι οι ενδείξεις και οι αντενδείξεις θερμομέτρησης από το ορθό;

Η θερμομέτρηση από το ορθό είναι ακριβέστερη γιατί δεν επηρεάζεται από τη θερμοκρασία του περιβάλλοντος. Οι ενδείξεις θερμομέτρησης από το απευθυσμένο είναι οι εξής:

- ✓ Βρεφική ηλικία
- ✓ Υπαρξη αντένδειξης για θερμομέτρηση από το στόμα ή τη μασχάλη
- ✓ Ασθενείς σε κωματώδη κατάσταση

Οι αντενδείξεις θερμομέτρησης από το ορθό είναι οι εξής:

- ✓ Χειρουργική επέμβαση στο ορθό ή το κατώτερο τμήμα του παχέος εντέρου
- ✓ Πρόσφατος υποκλυσμός
- ✓ Ιστορικό εμφράγματος του μυοκαρδίου (λόγω πιθανού ερεθισμού του πνευμονογαστρικού νεύρου)
- ✓ Εντερική αιμορραγία
- ✓ Διαρροϊκό σύνδρομο

- ✓ Τοπική φλεγμονή στην περιοχή του πρωκτού
- ✓ Κολίτιδα
- ✓ Πρόσφατα εγχειρισμένη κύστη κόκκυγα

8. Ποιες είναι οι ενδείξεις και οι αντενδείξεις θερμομέτρησης από τη μασχάλη;

Η θερμομέτρηση από τη μασχάλη είναι ευκολότερη, αλλά λιγότερο ακριβής ως μέθοδος θερμομέτρησης.

Οι αντενδείξεις θερμομέτρησης από τη μασχάλη είναι οι εξής:

- ✓ Τοπική δερματίτιδα
- ✓ Πρόσφατη χειρουργική επέμβαση στη συγκεκριμένη περιοχή

9. Ποιος είναι ο καταλληλότερος τρόπος θερμομέτρησης των βρεφών και γιατί;

Ο καταλληλότερος τρόπος θερμομέτρησης των βρεφών είναι από το ορθό, γιατί έτσι γίνεται καλύτερη ακινητοποίηση του θερμομέτρου και επιτυγχάνεται μεγαλύτερη ακρίβεια στη θερμομέτρηση.

10. Με τη βοήθεια ποιων δακτύλων γίνεται η ψηλάφηση του αρτηριακού σφυγμού;

Η ψηλάφηση του αρτηριακού σφυγμού γίνεται με τη βοήθεια του μέσου και του δείκτη.

11. Με τι χρώμα μολύβι σημειώνεται ο αρτηριακός σφυγμός και με τι η θερμοκρασία στο διάγραμμα νοσηλείας;

Ο αρτηριακός σφυγμός σημειώνεται με κόκκινο μολύβι και η θερμοκρασία σημειώνεται με μπλε μολύβι στο διάγραμμα νοσηλείας.

12. Τι περιλαμβάνει ο κύκλος της αναπνοής;

Ο κύκλος της αναπνοής περιλαμβάνει φυσιολογικά τη φάση της εισπνοής και τη φάση της εκπνοής.

13. Ποιος είναι ο φυσιολογικός αριθμός των αναπνοών ανά λεπτό στους ενήλικες και ποιος στα βρέφη;

Ο φυσιολογικός αριθμός αναπνοών στους ενήλικες είναι 14-20 ανά λεπτό.

Ο φυσιολογικός αριθμός αναπνοών στα βρέφη είναι 18-24 ανά λεπτό.

Μέτρηση αρτηριακής πίεσης

14. Πόσες και ποιες τιμές περιλαμβάνει η αρτηριακή πίεση;

Η αρτηριακή πίεση αποδίδεται με δύο αριθμούς: 13/9, 16/11 κ.λπ., από τους οποίους ο πρώτος αναφέρεται στη συστολική και ο δεύτερος στη διαστολική πίεση.

15. Ποια είναι η μονάδα μέτρησης της αρτηριακής πίεσης;

Οι μονάδες που χρησιμοποιούνται είναι τα χιλιοστά της στήλης υδραργύρου (mm Hg).

16. Σε ποιο σημείο του βραχίονα τοποθετείται η περιχειρίδα του σφυγμομανόμετρου;

Η περιχειρίδα του σφυγμομανόμετρου τοποθετείται στο κατώτερο τμήμα του βραχίονα.

17. Σε ποιο σημείο του βραχίονα τοποθετείται ο κώδωνας του στηθοσκοποπίου κατά τη διάρκεια λήψης αρτηριακής πίεσης;

Ο κώδωνας του στηθοσκοποπίου τοποθετείται στην εσωτερική επιφάνεια του βραχίονα, πάνω από το σημείο που περνάει η βραχιόνιος αρτηρία.

18. Για τη λήψη αρτηριακής πίεσης ποιο μανόμετρο θεωρείται ακριβέστερο;

Το υδραργυρικό πιεσόμετρο (σφυγμομανόμετρο) θεωρείται ακριβέστερο για τη μέτρηση της αρτηριακής πίεσης.

19. Ποιος είναι ο σκοπός της λήψης και καταγραφής της θερμοκρασίας του σώματος;

Η θερμοκρασία του ανθρώπινου σώματος διατηρείται φυσιολογικά σταθερή. Τυχόν πυρετός ή υποθερμία οφείλονται σε παθολογικές καταστάσεις. Έτσι, παρακολουθώντας τη θερμοκρασία του ανθρώπινου σώματος, μπορούμε σχετικά εύκολα να παρακολουθούμε την κατάσταση της υγείας του οργανισμού και την πορεία της νόσου από την οποία πάσχει.

20. Να αναφέρετε τις μεθόδους μέτρησης θερμοκρασίας σώματος, καθώς και τις φυσιολογικές τιμές για κάθε μία από αυτές.

Η θερμοκρασία παίρνεται από:

- ✓ Τη μασχάλη (φυσιολογική τιμή 36-37°C)
- ✓ Το στόμα (φυσιολογική τιμή 36,2-37,2°C)
- ✓ Το ορθό (φυσιολογική τιμή 36,5-37,5°C)

21. Τι ονομάζουμε υπερπυρεξία σώματος;

Υπερπυρεξία ονομάζεται η κατάσταση κατά την οποία η θερμοκρασία του ανθρώπινου σώματος υπερβαίνει τους 40°C. Η υπερπυρεξία συνοδεύεται από τα εξής συμπτώματα:

- ✓ Πολύ κλωμό πρόσωπο
- ✓ Αίσθηση ρίγους
- ✓ Κροτάλισμα των χειλιών
- ✓ Γενικευμένος πόνος
- ✓ Ιδρώτες
- ✓ Πονοκέφαλος

22. Τι ονομάζουμε υποθερμία σώματος;

Υποθερμία ονομάζουμε την ελάττωση της θερμοκρασίας στο εσωτερικό του σώματος κάτω από τους 35°C, μετρημένη με ένα θερμόμετρο που μπαίνει 1,5 εκατοστά μέσα στο ορθό. Η υποθερμία μπορεί να εμφανιστεί σε υγιή άτομα που βρίσκονται σε κακές συνθήκες χωρίς προετοιμασία ή να προσβάλει άτομα που πάσχουν από συγκεκριμένες παθήσεις. Μπορεί να οδηγήσει ακόμα και σε θάνατο του ασθενούς μέσα σε

λίγες ώρες, σε περίπτωση που δεν αναγνωριστεί και δεν αντιμετωπιστεί έγκαιρα. Η υποθερμία συνοδεύεται από τα εξής συμπτώματα:

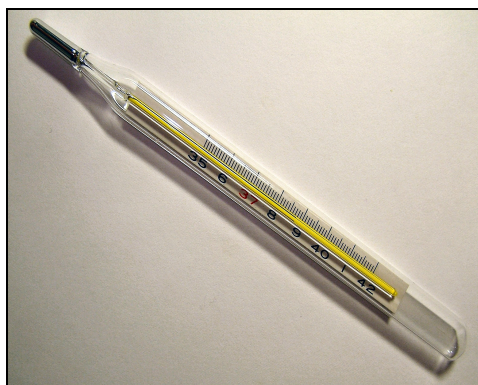
- ✓ Μυϊκό τρόμο
- ✓ Εγρήγορση
- ✓ Σημεία σύγχυσης
- ✓ Κακή άρθρωση λόγου
- ✓ Άτσαλες κινήσεις
- ✓ Αλλοιώσεις στον τρόπο της βάδισης

Σε θερμοκρασίες μικρότερες από 32°C, ο ασθενής παραπονείται ότι κρυώνει, δεν υπάρχει πια τρόμος, το επίπεδο συνείδησης του ασθενούς είναι μειωμένο, οι κόρες των ματιών κινούνται αργά ή μένουν ακίνητες και διασταλμένες, οι σφυγμοί είναι ελάχιστοι ή ανύπαρκτοι, η συστολική πίεση είναι πολύ χαμηλή, οι αναπνοές ελάχιστες και το ηλεκτροκαρδιογράφημα μπορεί να δείχνει κολπική ή κοιλιακή μαρμαρυγή.

23. Πόσους και ποιους τύπους θερμομέτρων έχουμε για τη λήψη της θερμοκρασίας του σώματος;

Υπάρχουν τα εξής είδη θερμομέτρων:

- ✓ Θερμόμετρο μασχάλης
- ✓ Θερμόμετρο στοματικής κοιλότητας
- ✓ Θερμόμετρο ορθού
- ✓ Θερμόμετρο αυτιού

Θερμόμετρο μασχάλης

24. Η θερμοκρασία της στοματικής κοιλότητας είναι υψηλότερη η χαμηλότερη από τη θερμοκρασία της μασχάλης και πόσο;

Κατά τη μέτρηση της θερμοκρασίας από το στόμα έχουμε ελαφρά υψηλότερη θερμοκρασία (κατά 1-2 δέκατα) σε σύγκριση με τη θερμοκρασία από τη μασχάλη.

25. Ποιο είναι το υλικό του δίσκου θερμομέτρησης;

- ✓ Θερμόμετρο σε δοχείο με διαλυμένη αντισηπτική ουσία και στον πυθμένα του μια γάζα.
- ✓ Τολύπια ή κομμάτια καρτοβάμβακα
- ✓ Νεφροειδές
- ✓ Τετράγωνο νοσηλείας μιας χρήσης για θερμομέτρηση από το ορθό
- ✓ Διάγραμμα ασθενή
- ✓ Μπλε μολύβι

26. Ποια είναι η διαδικασία καθαρισμού των θερμομέτρων μετά το τέλος της θερμομέτρησης;

Το θερμόμετρο τοποθετείται μέσα σε δοχείο με διαλυμένη αντισηπτική ουσία. Όταν θέλουμε να ξαναχρησιμοποιήσουμε το θερμόμετρο, το σκουπίζουμε με ένα κομμάτι καρτοβάμβακα.

27. Σε ποιο σημείο του στόματος τοποθετείται το θερμόμετρο κατά τη διάρκεια της θερμομέτρησης και για πόση ώρα;

Το θερμόμετρο τοποθετείται έτσι ώστε ο βολβός του υδραργύρου να ακουμπά στο χαλινό, κάτω από τη γλώσσα. Η θερμομέτρηση διαρκεί 3 λεπτά.

28. Σε ποια θέση τοποθετείται ο άρρωστος προκειμένου να γίνει θερμομέτρηση από το ορθό;

Ο ασθενής τοποθετείται σε πλάγια θέση με το επάνω πόδι σε ελαφρά κάμψη.

29. Ποιες είναι οι γενικές αρχές λήψης του αρτηριακού σφυγμού;

Το σφυγμό τον παίρνουμε με ψηλάφηση της αρτηρίας με τα δάχτυλα (δείκτης και μέσος). Μετακινούμε αργά τα δάχτυλα μέχρι να ακινητοποιήσουμε την αρτηρία και στη συνέχεια μετράμε τον αριθμό των σφυγμών ανά λεπτό. Η μέτρηση του σφυγμού επιτυγχάνεται με σχετικά μεγάλη ευκολία στο ύψος του καρπού με την ψηλάφηση της κερκδικής αρτηρίας.

30. Ποια είναι η φυσιολογική συχνότητα του αρτηριακού σφυγμού και από ποιους παράγοντες επηρεάζεται;

Η φυσιολογική συχνότητα του αρτηριακού σφυγμού είναι 60-80 σφύξεις το λεπτό. Παράγοντες που επηρεάζουν τη συχνότητα του αρτηριακού σφυγμού είναι οι εξής:

- ✓ Ηλικία
- ✓ Φύλο
- ✓ Άσκηση
- ✓ Πυρετός
- ✓ Αιμορραγία
- ✓ Στρες
- ✓ Φάρμακα

31. Τι ονομάζουμε αναπνοή;

Αναπνοή είναι η μηχανική διαδικασία κατά την οποία ο αέρας της ατμόσφαιρας φτάνει στους πνεύμονες. Η αναπνοή αποτελείται από τις αναπνευστικές κινήσεις, δηλαδή την εισπνοή και την εκπνοή. Η εισπνοή γίνεται κυρίως με την ενέργεια του διαφράγματος και των έξω μεσοπλεύριων μυών. Η εκπνοή γίνεται παθητικά λόγω της ελαστικότητας των πνευμόνων. Οι αναπνευστικές κινήσεις γίνονται ρυθμικά και είναι διαδοχικές.

32. Ποιοί παράγοντες επηρεάζουν τη συχνότητα της αναπνοής;

Παράγοντες που επηρεάζουν τη συχνότητα της αναπνοής είναι οι εξής:

- ✓ Ηλικία
- ✓ Φύλο
- ✓ Πυρετός
- ✓ Σωματική άσκηση
- ✓ Στρες
- ✓ Περιβάλλον
- ✓ Φάρμακα
- ✓ Παχυσαρκία
- ✓ Ορισμένα νοσήματα

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ (Μ.Ε.Θ.)

Ερωτήσεις πιστοποίησης ΙΕΚ

Απαραίτητες καθημερινές γνώσεις για το προσωπικό των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας

Το βιβλίο περιέχει τα θέματα του θεωρητικού μέρους των εξετάσεων Πιστοποίησης ΙΕΚ για την ειδικότητα Νοσηλευτικής Μονάδων Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ). Οι απαντήσεις των ερωτήσεων είναι γραμμένες με τρόπο απλό, κατανοητό, αλλά και ολοκληρωμένο, με στόχο να διευκολύνουν στη μελέτη τους σπουδαστές που επιθυμούν γρήγορα και ουσιαστικά αποτελέσματα.

Ωστόσο, το βιβλίο δεν απευθύνεται μόνο στους σπουδαστές ΙΕΚ. Περιέχει χρήσιμες πληροφορίες για οποιονδήποτε θέλει να αποκτήσει γνώσεις για τη νοσηλευτική των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ), οι οποίες μπορεί να αποδειχθούν πολύτιμες στο μέλλον — τόσο στον ίδιο όσο και στους οικείους του.

Οι συγγραφείς

Ο **Σταύρος Αρχοντάκης** είναι Ειδικός Κυτταρολόγος, Διευθυντής του Κυτταρολογικού Εργαστηρίου του 401 Γ.Σ.Ν.Α. Έχει εργαστεί επί πενταετία ως καθηγητής σε δημόσια ΙΕΚ, διδάσκοντας περισσότερες από 800 εκπαιδευτικές ώρες μαθήματα ιατρικού περιεχομένου. Είναι πιστοποιημένος εκπαιδευτής από το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης και έχει διατελέσει εξεταστής θεωρητικού και πρακτικού μέρους σε εξετάσεις πιστοποίησης αποφοίτων ΙΕΚ. Έχει οριστεί κατά καιρούς από τον ΟΕΕΚ αξιολογητής παραϊατρικών ειδικοτήτων διαφόρων ΙΕΚ και είναι μέλος της Ειδικής Τεχνικής Επιτροπής του Εθνικού Συστήματος Διαπίστευσης για τα Κλινικά Εργαστήρια. Έχει συγγράψει μια σειρά από βιβλία ιατρικού ενδιαφέροντος.

Η **Έφη Ραγκούση** είναι Σιμναγός Νοσηλεύτρια, πτυχιούχος της Στρατιωτικής Σχολής Αδελφών Νοσοκόμων, και υπηρετεί στο 251 Γενικό Νοσοκομείο Αεροπορίας. Έχει μετακταυτευτεί σε Νοσηλευτικές Σχολές της Ελλάδας και του εξωτερικού και διαθέτει πλούσια εκπαιδευτική εμπειρία.

Η **Αγάθη Καρακώστα** είναι ειδικευόμενη Ιατρός Αναθρησολόγος στο Θριάσιο Γενικό Νοσοκομείο Ελευσίνας. Κατέχει Πιστοποιητικό 4 έτη Προγράμματος Παιδαγωγικής Κατάρτισης της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης και μεταπτυχιακό δίπλωμα στη Βιοστατιστική από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Έχει εργαστεί ως Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο ΤΕΕ του ΟΑΕΔ (Ιωάννινα) και στο Τμήμα Λογοθεραπείας του ΤΕΙ Ηπείρου. Έχει συγγραφικό έργο (*Διαταραχές επικοινωνίας σε άτομα με εγκεφαλική παράλυση και Διαταραχή επικοινωνίας σε άτομα με λαρυγγεκτομή*), ενώ έχει συμμετάσχει σε μεταφράσεις ξενόγλωσσων ιατρικών συγγραμμάτων.

Επισκεφθείτε μας στο Internet:
www.klidarithmos.gr

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ

Λεωφόρος 4, Στάθμη Λαρίσης, 10440 Αθήνα, Τηλ. 210-6207635

ISBN 978-960-461-240-6

9 789604 612406